

muren, die eeuwenlang gesnik en wanhoopskreten hadden opgevangen, weergalmden van liederen — lofliederen in den kerker... psalmen in den nacht...

„Mijn teeder geliefde vrouw!” zoo schreef hij op Kerstavond 1743 aan zijn Erdmuth, „zulke leidingen hebben hun doel, en ik geloof vast, dat de Heiland alles wel zal maken. De veldmaarschalk is buitengewoon hoffelijk geweest, en ik kan van zijn zijde niets dan goedwilligheid zien.

„Wij vormen hier een aardig aantal, die om des Heilands wil gevangenen zijn. Mijn zoon is verheugd, dat hij zoo iets met zijn vader mag meemaken. Ik zal je zooveel schrijven, als ik kan. Denk, dierbaar hart, dat wij een Heiland hebben, in Wiens trouwe handen wij zijn, en Die ons liefelijk en zalig leidt, al ziet de weg er soms wonderlijk uit, en al zouden wij een anderen weg hebben gekozen.

„Ik heb in mijn leven werkelijk nergens minder neiging toe bespeurd dan tot gevangenschap, maar nu 't er toe gekomen is, vind ik het goed. Ik kan verder niets zeggen dan hetgeen ik je reeds vroeger heb gezegd: Als ik niet aanwezig ben, zoo wees jij mijn trouwe plaatsvervangster!”

De gevangenschap zou intusschen maar van korten duur zijn. Den 9^{den} Januari meldde hem de kommandant der stad, dat Hare Keizerlijke Majesteit het onnoodig achtte, zijn zaak te onderzoeken, maar hoe eerder hij Rusland verliet, hoe liever het haar zou zijn.

Het was wel een zonderlinge vorm, waarin hem zijn vrijheidstelling werd medegedeeld. De poorten der citadel werden geopend, en Zinzendorf verliet met zijn gezelschap de gevangenis.

De sombere citadel had een machtigen indruk gemaakt op zijn zieleven, en hij verzekerde later meermalen, dat die gevangenpoort nimmer uit zijn herinnering zou worden uitgewischt.

Het was voor hem een gezegend oord geweest, en later bleek het, dat zijn gevangenschap den broeders en den zusters in het Tsarenland ten goede was gekomen.

L. P.

ZOMERAVONDLIEDJE.

Langzaam daalt op velden
Uitgestrekt en veer
Avondvrede neer;
Westerhemel teekent
Kleuren zacht en teer.

Lieve bloemenkelkjes,
Schuilend bij de haag,
Buigen zich omlaag;
Koeien staan te suffen,
Lust'loos, loom en traag.

Kwett'rend uit de slooten,
Uit het oeverriet,
Hier en in 't verschiep,
Wonderlijk eentonig,
Klinkt het kikkerlied.

Rits'lend in het loover,
Scherend langs het gras,
Rimpelend den plas,
Fluistert 't zoete windje
Nog hoe warm het was.

H. W. AALDERS.

De Aenkomenden

GEVAT.

Dat de aardappel het geheugen en in het algemeen de verstandelijke vermogens verzwakt, is dikwijls beweerd, doch zonder dat men één bewijs daarvoor geleverd heeft.

Ook de Hessische dichter Heinrich von Wildungen hield op een avondgezelschap te Marburg halsstarrig deze bewering staande en bleef naar zijn meening het bewijs daarvoor niet schuldig. Bij den avondmaaltijd nu werd een prachtige aardappeltaart voorgediend, waarvan de dichter smakelijk at, terwijl hij haar voor een kostelijke taart verklaarde. De vrouw des huizes wilde hem nu overtuigen van zijn dwaling en het gansche gezelschap barstte in een hartelijk gelach uit, daar Von Wildungen kort tevoren verklaard had, dat hij de aardappelen in elk gerecht, waarin zij waren, proefde en niets daarvan at. Doch de dichter redde zich spoedig uit de verlegenheid. „Zie, mijn heeren, hier heeft men al dadelijk een bevestiging van mijn beweren, dat aardappelen schadelijk voor het verstand zijn; nauwelijks heb ik van het aardappelgerecht geproefd, of ik weet zelfs niet meer wat ik gegeten heb.”

DE VEILIGSTE WEG.

Koning Hendrik van Frankrijk — denkelijk Hendrik IV — wandelde op een morgen in de tuinen van zijn paleis, toen hij achter zich haastige voetstappen vernam. Omziende bespeurde hij een werkwongen, die hem blijkbaar zocht. Weldra was de knaap bij hem, en toonde hem een mandje met prachtige appelen, die de tuinman hem zond, met een morgengroet.

De koning zette zich op een bank neder, koos een fraaien appel uit en hapte gretig er in. Toen wenkte hij den jongen het mandje neer te zetten, en zelf ook plaats te nemen op de bank.

„Ziedaar,” sprak koning Hendrik al etende, terwijl hij den jongen een lekkeren appel toereikte, „dat is voor je boodschap.”

De knaap bedankte en zette zich, nam zijn zakmes en begon bedaard den appel te schillen.

„Wat,” riep de koning ontstemd, „schil jij de appelen! En ik zelf eet ze maar zoo met de schil!”

„Uw Majesteit moet het mij niet kwalijk nemen,” antwoordde de jongen, „maar onderweg is een van de appels in den modder gevallen. Ik heb hem opgeraapt, maar weet niet recht welke het is. Daarom koos ik maar den veiligsten weg.”

A. J. H.

GEDACHTEN.

Het lezen is soms niets anders dan een gevaarlijke manier van ledig zijn, wanneer wij er ni. slechts een vluchtig genoeg van maken, wanneer wij geen moeite nemen om zelf na te denken, waar te nemen, te vergelijken en te oordeelen, wanneer wij ons enkel laten meeslepen door den stroom van gedachten van anderen. Het goedgekozen boek moet voor ons een metgezel, een vriend, zelfs een tegenpartij zijn; wij moeten er mede spreken, overleggen, redetwisten: slechts onder deze voorwaarden kan het lezen nuttig zijn.

E. SCHARTON.

Het is niet gering te weten, dat men niets weet.

HIERONYMUS.